

פרשת שמות — מדוע נבחר משה להיות הגואל?

משה רבנו גדל בצעירותו בבית פרעה. יש אומרים שמשה גדל בארמונו של פרעה עד גיל עשרים, ויש אומרים עד גיל ארבעים ("שמות רבה" ב יא).

נשאלת השאלה: מדוע היה צריך משה רבנו, גואלם של ישראל, להתחנך בבית פרעה ולא להתחנך בבית יהודי?

ענה על כך רבי אברהם אבן עזרא (ב ג): משה היה מיועד להוציא את עם ישראל ממצרים ולהנהיג אותם עד לכניסתם לארץ ישראל. אם משה היה גדל במשפחתו, הוא היה גדל בסביבה של עבדים, ונפשו הייתה שפלה כשל עבדים, ולא היה לו אומץ לעמוד בפני פרעה, וגם לאיים עליו בעונשים אם הוא לא ישלח את בני ישראל מארצו. לכן התחנך משה בבית מלוכה כדי שתהיה לו נפש אצילית, והוא לא יפחד לעמוד בפני פרעה, להתעמת עם מלך האימפריה המצרית ולדרוש ממנו להוציא את עם ישראל ממצרים.

אם כן, מדוע סרב משה ללכת לגאול את עם ישראל? אם הוא זה שהוכן בארמון פרעה להיות המנהיג, איך הוא טוען שהוא לא יודע לדבר היטב, ושהעם לא ישמע בקולו, ושאהרן אחיו מתאים יותר ממנו! ענה על כך הנצי"ב מוולוז'ין בפירושו "העמק דבר" (ד א): משה חשש שעם ישראל לא יאמינו לו שהתגלה אליו ה' ושלח אותו לגאול אותם, כי משה לא היה מוכר להם כ"גדול הדור", שהרי הוא התחנך בבית פרעה, והוא גם היה לבוש כמצרי, כפי שבנות יתרו מתארות אותו לאביהם: "איש מִצְרַיִם הַצִּילָנוּ מִיַּד הָרָעִים" (ב ט). לכן אמר משה לקב"ה שיותר ראוי שאהרן יתמנה לתפקיד הזה, כי הוא מוכר במצרים כאדם קדוש, ולו הם יאמינו.

ואולם, כל הטענות של משה לא הועילו, ודווקא הוא נשלח לגאול את העם. מכך מסיק הנצי"ב (אגרת "אחרית כבראשית" בתוך חוברת "שיבת ציון"), שהגאולה יכולה להגיע גם דרך אנשים שלא היינו מצפים שהם יביאו אותה; לכן גם בגאולה העתידה, אם אנחנו רואים אנשים שמקדמים את מהלך הגאולה, מיישבים את ארץ ישראל ומקבצים אליה את גלויות ישראל, יש לראות בכך את יד ה', גם אם אישיותם רחוקה מהציפיות שלנו. על כך אמר הנביא ישעיהו (נה ח): "כִּי לֹא מִחֻשְׁבוֹתַי מִחֻשְׁבוֹתֵיכֶם, וְלֹא דַרְכֵיכֶם דְּרָכַי, וְנֶאֱמַר ה'".

הנצי"ב, הרב נפתלי צבי יהודה ברלין, היה ראש ישיבת וולוז'ין, ורבו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק. הוא היה מראשי התומכים בתנועת "חיבת ציון", ועל שמו נקרא הקיבוץ הדתי עין הנצי"ב שבצמח בית שאן. הוא נפטר בכ"ח באב תרנ"ג, לפני שהצליח לממש את חלומו לעלות ארצה.

ארץ ישראל אמונה טהרת המשפחה בית המקדש פרשת שבוע תנ"ך

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
מתוך אתר שי לשי" : shayleshay.co.il

מכאן לימוד גדול עבורנו לראות את יד ה' גם בנס הגדול של הקמת מדינת ישראל, גם אם לפי דעתנו מהלך הגאולה היה צריך להיעשות על ידי אנשים אחרים.